

Tarragona

HISTÒRIES DES DE LA FESTA | 2020
TARRAGONA

el Sarc

Santa Tecla

S. Fran

3 | Quan la santa s'emprenya

campo

La bufetada de santa Tecla

Sepulcre de Pere el Cerimoniós, panteó reial de la Corona d'Aragó, monestir de Poblet. Foto: Rafael Lopez-Monné

Segons explica la llegenda, al final de la seva vida la malaltia va recloure el rei Pere el Cerimoniós a l'interior de la seva cambra. Una de les darreres nits abans de morir es va sentir un gran rebombori dins l'alcova reial. Santa Tecla s'havia aparegut al rei per reprendre'l amb vehemència. Aquest, mig atordit i sorprès, va intentar raonar-hi, però la santa li clavà una sonora bufetada i el monarca va acabar per terra implorant perdó.

Com va sorgir aquesta llegenda? Quin significat ocult amaga? Per què la patrona, enfurismada, va reprendre i bufetejar el rei?

Durant la major part de l'edat mitjana, Tarragona i el seu Camp van ser sota el domini dels dos senyors més poderosos de la Corona: el rei i l'arquebisbe. Un domini en comú, però sense un acord clar dels límits de cadascú. I, és clar, cap dels dos estava disposat a deixar que l'altre aconse-

guís el control absolut sobre aquestes terres. Control que comportava, lògicament, el dret a recaptar impostos als súbdits que hi vivien.

En un intent de protegir el seu poder, l'Església va titular santa Tecla com a propietària de les seves possessions a Tarragona, de manera que l'arquebisbe es convertia, així, en un representant i defensor del patrimoni de la santa.

La tensió entre l'Església i la Corona arribaria al seu punt màxim l'any 1386, quan Pere el Cerimoniós va reunir un exèrcit a Montblanc disposat per entrar a Tarragona. Els canonges de la catedral —que governaven la ciutat en espera del nomenament d'un nou arquebisbe— en van formar un altre per lluitar contra el rei. Alguns apunten que el monarca vo-

lia quedar-se a viure a Tarragona i estava decidit a posar fi a segles de disputa en el condomini tarragoní.

Finalment, la sang no va arribar al riu. La salut del rei començà a empitjorar, i acabaria morint pocs mesos després. Sembla que els darrers dies de la seva vida, potser pensant a no deixar un front obert al seu fill i hereu Joan, es va retractar del seu intent de governar la ciutat. Naixia així la llegenda de la bufetada. La santa degué ser ben convincent, perquè el rei va deixar en testament al seu hereu l'obligació de pagar 7.000 lliures a l'Església de Tarragona pel trasbals patit.

Així fou com tothom va poder comprovar que a la patrona de Tarragona, quan és necessari, només li cal un braç per repartir bufetades.

Bibliografia

Bonet Juncosa, Eduard. *La bofetada de santa Tecla al rey Pedro el Ceremonioso: el reflejo legendario de las luchas por el control jurisdiccional de Tarragona*. En la España Medieval, volum 33. Universidad Complutense de Madrid. Madrid, 2010.

Bonet Juncosa, Eduard. *Muyren los traïdors! La lucha de bandos en Tarragona a fines del siglo XIV*. Hispania vol. LXXV. 2015

Rovira Soriano, Jordi. *La bufetada de Santa Tecla*. Amb T de Tarragona. La Vanguardia, 17 setembre 2010.

Soberanas, Amadeu-J; Tous i Vallvé, Jordi. *Llegendes històriques de Tarragona*. El Mèdol. Tarragona, 2002.

El present document es deriva del treball dut a terme per elaborar els guions del projecte "Històries des de la Festa, Santa Tecla 2020". Podeu trobar els vídeos i material editat a: <https://www.tarragona.cat/cultura/festes-i-cultura-popular/histories-des-de-la-festa>

Documentació i textos, Julio Villar

Edició de textos, Rafael López-Monné

Grafisme, Noemí Rosell

Direcció del projecte, Rafael López-Monné

© els autors

© de l'edició, Ajuntament de Tarragona i Kamaleon

Publicació digital sota una llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional. Sou lliures de compartir-lo i adaptar-lo citant el seu origen i autoria.

Tarragona, setembre 2020

Tarragona

el S. Joan

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

BBVA

Una producció de:

Kamaleon